

Eğlenceli Tarih

20

KÛTÛ'L AMÂRE

KAYITLARA GEÇEN
SON ZAFER

O ZAMAN
GÜNEŞİN BATMA
ZAMANI GELDİ

UZUNDE GÜNEŞ
BATMAYIN İMPARATORLUK
İLE SAĞIŞYORUZ

Metin
Özdamarlar

Eğlenceli
Bilgi

İÇİNDEKİLER

Giriş	7
Birinci Dünya Savaşı	11
Osmanlı Devleti Hangi Cephede?	20
Irak Cephesi	24
Savaşın Kaderi Değişiyor: Selman-ı Pâk Savaşları (22-24 Kasım 1915)	46
Efsane Komutan Görev Başında: Albay Halil Paşa	49
Savaş Devam Ediyor	52
Yeni Gelişmeler	61
İngilizler Kûtü'l Amâre'de	63
Kûtü'l Amâre Neden Bu Kadar Önemli?	68
Kuşatmadan Önce	71
Kuşatma Başlıyor	78
Felâhiye Savaşları	98
Sorun Sadece Düşman mı?	106
Cephede Durağan Günler	112
Kûtü'l Amâre'yi Kurtarma Aşkına: Sabis Savaşı	114

Kaldığı Yerden Felâhiye Savaşları	126
Kütü’l Amâre’de Sona Doğru	137
Kütü’l Amâre İçin İkinci Hamle: Havadan	142
Kütü’l Amâre’ye Yardım İçin Son Hamle: Nehirden	146
Ve Son: İngilizler Teslim Oluyor	154
Kayıtlara Geçen Son Zafer	169
Savaşı Kazandıran Ruh!	177
Unutmayalım! Unutturmayalım!	180
Kütü’l Amâre Zaferi Kısa Kronolojisi	183
Kaynakça	185

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI

623 yıl

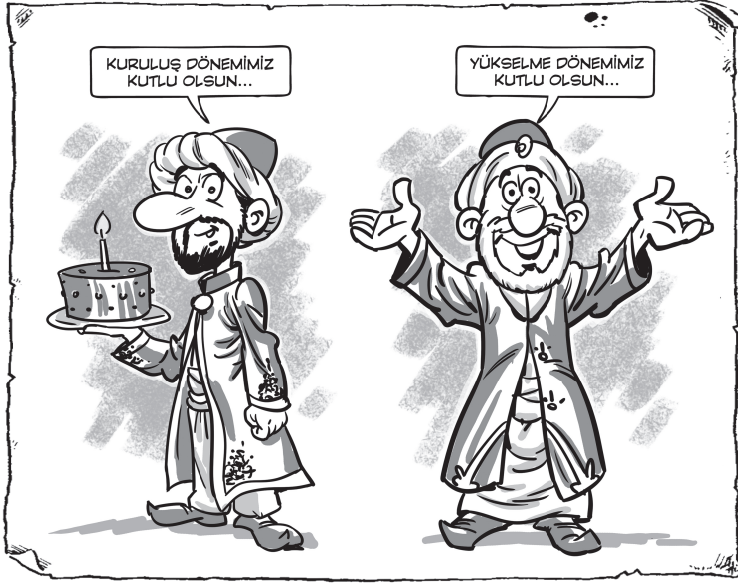
Osmanlı Devleti tarihte en uzun süren Türk devleti... Tam 623 yıl hüküm sürdü. Bugün derslerimizde gördüğümüz, dizilere, filmle-re, kitaplara ve elbette Eğlenceli Tarih serisine konu olan devleti biz beş ana bölümde inceliyoruz. “Kuruluş” “Yükselme” “Duraklama” “Gerileme” ve “Dağılma” olarak...

Kısa sürede süper güç

1299’da Osman Gazi tarafından kurulan devlet kısa sürede sınırlarını genişletti. Çok iyi eğitim almış, entelektüel, iyi padişahlar tarafından yönetildi. Ülke içinde yaşayan milletlere hoşgörü ile yaklaşıldı. Din, dil, ırk ayrımı yapılmadı. İnsana değer verildi. Bilim insanları korundu kollandı. Sonuç ne oldu? Osmanlı Devleti zirveye çıktı. Dönemin süper gücü oldu. Güçlü, disiplinli, müthiş ordusu ile sahasında ve deplasmanda arka arkaya kazandığı zaferlerle bu durumu perçinledi. Karada ve denizde yenilmez oldu.

Sonra ne oldu?

Sonra bu tablo değişti. Devlet doğal sınırlarına ulaştı. Bařa, iyi eğitim almamış padişahlar geçti. Ordu eski g¼c¼n¼ kaybetti. Vergiler toplanamadı. Ekonomi bozuldu. Devlet y¼netimindeki eksiklikler, ordudaki bozukluklar, toprak kayıplarına yol açtı. Bu duruma ç¼z¼m ¼retmek i¼in devlet adamları çareler d¼ř¼nmeye başladı.

Bař d¼nd¼r¼c¼ gelişmeler

Osmanlı'da bunlar olurken bu sırada Avrupa'da da baş d¼nd¼r¼c¼ gelişmeler yaşanıyordu. 18. y¼zyılda İngiltere'de, futbol takımlarından bildiğiniz Manchester Őhrinde, tam 52 tane dokuma fabrikası a¼ılmıřtı. Daha ¼nce elle yapılan ¼retim, makinelere d¼n¼řm¼řt¼. Tarihçiler bu gelişmeye Sanayi İnkılâbı adını verdi. Bunda elbette

bilim insanları arasında hatırı sayılır bir yeri olan James Watt'ın “buhar makinesi”ni icat etmesinin büyük etkisi olmuştur. Buhar makinesi dediysek, ocakta kaynayan çaydanlıktan çıkan buhar ile karıştırmayalım, sürekli buhar üreten devasa bir makineden bahsediyoruz. Buhar banyosu yapmak ister miydiniz? Uyanık İngilizler Sanayi İnkılâbının başka ülkelere geçmesini durdurmak için önlemler aldılar. İstiyorlardı ki sadece kendileri üretsinsinler, satsınlar, kazansınlar... Ama bir ülke, Belçika, Sanayi İnkılâbı'nın teknik bilgilerini aşırılmayı başardı. Kendi ülkesinde de fabrikalar açtı. Böylece diğer ülkelerde de üretim başlamış oldu.

İnanılmaz değişimler

Sanayi İnkılâbı inanılmaz değişimlere yol açtı. İnsan ihtiyacının fazla olduğu el tezgâhları, atölyeler yerine büyük fabrikalar açıldı. Hızlı ve kaliteli üretim başladı. Binlerce insan fabrikalarda çalışmak için köyden kente göç etti. İşçi sınıfı ortaya çıktı. Artık gazeteler buharlı makinelerle kısa sürede basılıyor, dikiş işlemleri buharlı makineler ile hemen yapılıyor. Buharın gemilerde ve lokomotiflerde kullanılması gelişmeleri daha da hızlandırdı. İngiltere’de raylar üzerinde ilk buharlı lokomotif ilerlemeye başladığında tarihler 1804 yılını gösteriyordu. Böylece mesafeler kısaldı. Dünya küçüldü. Uzaklar yakın oldu.

Beyin fırtınası

Şimdi bir beyin fırtınası yapalım. Fabrikalar açıldı. Fabrikalardaki buhar makinelerinin işlemesi için neye ihtiyacımız var? Sıcak suya. Sıcak su için de kömüre. Kömür bizim ülkemizde yoksa ne yapacağız? Bir de cimriyiz, para vermeyi sevmeyen bir ülkeyiz. Başka ülkelerin elindeki kömür madenlerini ele geçireceğiz, gemilere, yük trenlerine doldurup kendi ülkemize taşıyacağız. Bu tamam. Şimdi sıradaki soru... Fabrikada işleyecek neye gereksinimimiz var? Ham maddeye... Bizim ülkemizde ham madde yok, aaa para vermeyi de sevmeyen bir ülkeydik öyle değil mi? Ne olacak peki şimdi? Başka devletlerin ham maddelerini bedava alacağız! Oh, ne güzelmiş değil mi? Durun daha bitmedi. Kömürü getirdik, sıcak suyu, dolayısıyla buharı elde ettik, makineler tıkr tıkr işlemeye başladı, ham maddeleri zaten beleş yoldan almıştık. Ürünleri ürettik. Hımmm, şimdi ne yapacağız? Ürünlerimizi satacağımız pazarlara ihtiyacımız var. Yani pazar aramamız lazım. Bu pazar annemizle gittiğimiz pazardan biraz farklı tabii... Ürünlerimizi satabileceğimiz ülkeleri belirtiyor.

"Dünya Sömürge Şampiyonası"na hoş geldiniz...

Sanayi İnkılâbı'nın başladığı ülke olan İngiltere elini çabuk tutarak, ham madde ihtiyacı için birçok ülkeyi sömürge hâline getirdi. Dünyanın bir ucundan diğer ucuna kadar sömürgeler elde etti. Tabiri yerindeyse eline bir pipet almıştı. Zayıf, güçsüz ama ekonomik

kaynakları bol ülkeleri höpürdetmeye başlamıştı. Tarihçiler onun için “Üzerinde Güneş Batmayan İmparatorluk” ifadesini kullandı. Sömürge Ligi’nde arka arkaya 3 puanları hanesine yazdı. Diğer ülkelerden açık ara öne geçti. Bu aynı zamanda İngiltere’nin önlem almasını da sağladı. Dünyanın her yerinde sömürgelerin varsa onları korumak için güçlü bir ordun ve donanman olması gerekiyordu. Onlar da fazlasıyla bunu yerine getirdi. Durum bir yere doğru gidiyor ama bakalım hayırlısı...

